

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-2-167 (Devralma)
Karar Sayısı : **09-47/1157-293**
Karar Tarihi : 14.10.2009

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : E. Ebru ÖZTÜRK, Sinan ÇÖRÜŞ, Mücteba ALTUN

20 **C. BİLDİRİMDE BULUNAN** : - Oracle Corporation
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK - Av. Murat Hakan ÖZGÖKÇEN
Çitlenbik Sokak No:12 Yıldız Mahallesi Beşiktaş/İstanbul

E. TARAFLAR : - Oracle Corporation
500 Oracle Parkway, Redwood Shores, CA 94065, ABD
- Sun Microsystems, Inc.
4150 Network Circle, Santa Clara, Kaliforniya, 95054, ABD

E. DOSYA KONUSU: Sun Microsystems Inc.'in hisselerinin tamamının Oracle Corporation'ın tamamına sahip olduğu iştiraki Soda Acquisition Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 3.8.2009 tarih, 5501 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 24.9.2009 tarih ve 6875 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda düzenlenen 9.10.2009 tarih 2009-2-167/Öİ-09-EÖ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 12.10.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-120/414 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu, işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hakim durum yaratmaya veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğurmayacağı, işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili İşlem ve Taraflar

H.1.2. İşleme İlişkin Bilgiler

50 Bildirim konusu işlem, Oracle Corporation (Oracle)'ın, tamamına sahip olduğu iştiraki Soda Acquisition Corporation (Soda) aracılığıyla, Sun Microsystems Inc. (Sun)'in tüm malvarlığı ve ticari faaliyetlerinin üzerinde tam kontrolü devralması işlemidir. İşlem 19.4.2009 tarihli Birleşme Sözleşmesi uyarınca gerçekleştirilmektedir. Sözleşme uyarınca Soda ve Sun, Sun bünyesinde birleşecek; Soda'nın hukuki varlığı sona erecek ve Sun, Oracle'ın yüzde yüz iştiraki haline gelecektir.

İşlem Türkiye'nin yanı sıra ABD, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Kanada, Çin, Kolombiya, Avrupa Komisyonu, İsrail, Kazakistan, Kore, Japonya, Meksika, Pakistan, Rusya, Güney Afrika, İsviçre, Tayvan ve Ukrayna rekabet otoritelerinin de iznine tabidir. Taraflar, devralma işleminin kapanışını anılan ülkelerin rekabet kanunları kapsamında izin verilmesine, Sun'ın hissedarlarınca birleşmenin onaylanmasına ve sözleşmenin tanınmasına ve diğer standart kapanış koşullarına bağlı olarak 60 gerçekleştirilmeyi planlamaktadır. Avrupa Komisyonu 3 Eylül 2009 tarihinde, en geç 19 Ocak 2010'da sonuçlandırmak üzere işlemi ikinci safha incelemeye (phase two investigation) aldığını açıklamıştır.

Bildirim formunda, devralma işleminin gerçekleştirilmesinin genel amacının, donanım ve yazılımları daha yüksek performans gösterecek şekilde optimize etmek, geliştirilmiş ve zenginleştirilmiş güvenlik sağlayarak açık kaynak standartlar aracılığı ile müşteri tercihlerini ve esnekliğini artırmak olduğu ifade edilmektedir.

H.1.3. Taraflar

H.1.3.1. Devralan Taraf: Oracle

70 Oracle, hisseleri NASDAQ Borsası'nda işlem gören, şirket uygulama yazılımlarının, veri tabanı yönetim sistemi yazılımlarının, aracı yazılımların tasarımı, gelişimi, üretimi ve dağıtımında ve ilgili hizmetlerde faaliyet gösteren halka açık bir şirkettir. Oracle dünya genelinde satışını yaptığı ürünleri aynı şekilde Türkiye'deki müşterilere de sunmaktadır. Oracle'ın Türkiye'de iki iştiraki bulunmaktadır: Oracle Bilgisayar Sistemleri Limited Şirketi ve Siebel Systems Yazılım Hizmetleri Limited Şirketi (Siebel). Ancak, Siebel halihazırda tasfiye halindedir.

Oracle'ı doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol eden herhangi bir şirket ya da kişi bulunmamaktadır. 31 Mart 2009 tarihi itibarıyla, en büyük iki hissedar yaklaşık %23'lük hisse senedi ile Lawrence J. Ellison ve yaklaşık %8,6'lık hisse senedi ile 80 Capital Research and Management Company'dir.

Son tamamlanmış mali yıl içinde (31 Mayıs 2008), Oracle dünya genelinde yaklaşık olarak (.....) TL (..... ABD Doları¹) tutarında ciro elde etmiştir. Bu cironun (.....) TL tutarındaki kısmı Türkiye'deki faaliyetlerinden elde edilmiştir.

H.1.3.2. Devredilen Taraf: Sun

Sun, merkezi ABD'de bulunan, hisseleri NASDAQ Borsası'nda işlem gören bir şirkettir. Sun, bilişim ürün ağları oluşturma ve sunucu, bellek, açık kaynak yazılım ve

¹ 2008 yılı Merkez Bankası ortalama döviz alış kuru olan 1 ABD Doları=1,292 TL esas alınmıştır.

bunlara ilişkin hizmetleri de içeren teknoloji geliştirme alanlarında faaliyet göstermektedir.

90 Sun'ın Türkiye'de sunulan ürünleri, dünya genelinde sunulan ürünlerle aynı kapsamdadır. Sun, Türkiye'de iştiraki olan Sun Microsystems Bilgisayar Sistemleri Ltd. Şti. aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Sun'ı doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol eden herhangi bir şirket ya da kişi bulunmamaktadır. Sun'ın en büyük hissedarı (yaklaşık %5'lik hisse oranı ile) Barclays Global Investors NA'dır. Halihazırda, Barclays Global Investors NA %5'den fazla hisseye sahip olan tek yatırımcıdır.

2008 mali yılında, Sun dünya genelinde yaklaşık olarak (.....)TL (.....ABD Doları) tutarında ciro elde etmiştir. Bu cironun yaklaşık olarak (.....)TL (.....ABD Doları) tutarındaki kısmı Türkiye'deki faaliyetlerinden elde edilmiştir.

H.2. İlgili Pazar

100 H.2.1. Pazara İlişkin Bilgiler

Devre konu olan Sun'ın faaliyet gösterdiği alanlardan biri veri tabanı yönetim sistemleridir. Sun bu alanda açık kaynak kodlu olan MySQL ile faaliyet göstermektedir. Sun, ayrıca Java platformunu yaratan ve halen lisanslayan şirkettir. Bu çerçevede öncelikle açık kaynak kodlu yazılımlar ve Java hakkında bilgi verilecektir.

Açık kaynak kodlu yazılımlar

110 Piyasaya sürülen her yazılım, üretici şahıs ya da firmanın haklarını ve kullanıcının haklarını korumaya yönelik bir lisans anlaşması içerir. Bir lisans anlaşması, programın kopyalanması sırasında izlenecek yöntemler, lisans ücreti, teknik destek, kullanıcının yazılım üzerinde ne gibi hakları olduğu konularına açıklık getirmelidir. Bugüne kadar yüzlerce lisans anlaşması piyasaya çıkmıştır. Bunları genel olarak aşağıdaki şekilde sınıflandırmak mümkündür:

- Serbest yazılım anlaşmaları
- Serbest olmayan ücretsiz yazılım anlaşmaları²
- Serbest olmayan yazılım anlaşmaları³

120 Serbest yazılım anlaşmaları arasında en popülerleri GPL (General Public License)'dir. Gerek kullanıcı gerekse üreticiye büyük olanaklar sağlayan bir lisans türü olan GPL, 1983 yılında Richard Stallman tarafından geliştirilmiştir. GPL'nin en önemli özelliği, yazılımların kaynak kodu ile birlikte dağıtılması zorunluluğudur. Üretici firma yazılımını ikili kod (binary code) olarak dağıtsa bile, kaynak kodunu herkes tarafından erişilebilir kılmak zorundadır. Kullanıcı, bu kaynak kodu alıp inceleyebilir, üzerinde istediği değişikliği yapabilir, kendi projelerinde, yazılımlarında kodun tamamını ya da bir parçasını kullanabilir. Hatta başkasının kod parçasını alıp, üzerinde değişiklik yapıp satarak maddi kazanç da elde edebilir. Tek koşul, yeni üretilen programın da GPL ile lisanslanmak zorunluluğudur.

Halen çok sayıda yazılımın lisanslandığı BSD (Berkeley Software Distribution) de, programları kaynak kodları ile dağıtmayı öngörmektedir. Ancak BSD lisansının

² Örnek: BSD lisansı, Apache, Zope, OpenLDAP, Phorum, Mozilla, Interbase, Netscape, QT gibi yazılımların lisansları ve IBM, Sun gibi firmaların Public License'ları

³ Örnek: Original Artistic License, Apple Public Source License

130 GPL'den en belirgin farkı, değiştirilerek piyasaya sürülen yazılımın kodunun açık olması zorunluluğu ve BSD lisanslı olması zorunluluğunun olmamasıdır. GPL, üretilen yazılımın da GPL olmasını zorunlu tutarak, BSD lisansında olduğu gibi programların kodlarını olduğu gibi kullanarak ya da biraz değiştirerek kendi yazılımları içine yerleştirmeyi ve yazarına ve kullanıcılara hiçbir geri bildirim yapmayarak maddi kazanç elde etmeyi imkansız kılmaktadır.

140 GPL yazılımların çok büyük bir kısmı ücretsizdir. Genel yaklaşım yazılımdan değil, kullanıcıya sunulan destekten para kazanılması şeklindedir. Bu özelliği ile GPL, birçok lisanstan ayrılmaktadır. GPL yazılımların dünyada çok büyük bir hedef kitlesi vardır. İnternette her gün onlarca yazılımın duyurusu yapılmakta ve on binlerce, belki yüz binlerce kişinin bir defada yazılımdan haberdar olması sağlanmaktadır. Özellikle orta ve küçük ölçekli firmalar için büyük sorun olan, hedef kitleye ulaşamama sorununu aşmak, yazılım GPL ile lisanslandığında büyük bir problem teşkil etmemektedir.

Sonuç olarak GPL, bilişim sektöründe son yılların en önemli gelişmelerinden biridir. GPL ile lisanslanmış yazılımların içinde en popülerleri Linux işletim sistemidir. Bunun gibi daha binlerce yazılım GPL ile lisanslanmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi Sun'ın MySQL'i bu model ile çalışmaktadır. Kullanıcılar MySQL'i internette ücretsiz olarak bilgisayarlarına indirebilmektedir. Ancak ürüne ilişkin destek hizmeti talep etmeleri halinde Sun'a bir bedel ödemektedirler.

JAVA

150 Sun, Java platformunu yaratan ve halen lisanslayan şirkettir. Java, özel uygulamalar geliştirmede ve çalıştırmada yaygın olarak kullanılan lider programlama dilidir. İşletme uygulamalarının geliştirilmesi için kritik bir platformdur. Java hem açık kaynaktır, hem de müseccel yazılımdır. Java dili ve kaynak kodu GPL altında piyasaya sürülmüş iken, Sun, JRE (Java Runtime Environment), JDK⁴ (Java Development Kit) ve Java EE (Enterprise Edition) dahil çeşitli Java platform edisyonlarının telif hakkı sahibidir.

Tam bir Java yığınının⁵ üç katman vardır.

Yığının en üstünde Java uygulamasının kendisi bulunur. Bu unsur Java programlama dilinde yazılmış kullanıcı programlarından oluşur. Bunun için Sun'dan veya diğer Java fikri mülkiyeti sahiplerinden herhangi bir lisans alınması gerekmemektedir.

160 Yığının ortasında Java uygulama sunucusu (application server) bulunur ki bu, çalışma zamanı kitaplıkları koleksiyonu ve API (Application Programming Interfaces-Uygulama Programları Arayüzleri)'lerdir. Bu kitaplıklar veya API'lar, Java kodunun, Java uygulamalarının yaygın olarak ihtiyaç duyduğu belli kilit yardımcı fonksiyonlarını gerçekleştiren modüllerdir.

Her Java yığınının en altında bir Java Runtime Environment (JRE- Çalışma Zamanı Ortamı) bulunmaktadır. JRE iki kilit bileşenden oluşur:

- Java Virtual Machine (JVM- Java Sanal Makinesi), derlenen bilgileri donanım platformu için uygulanabilir talimatlara dönüştürür. JVM'ler arasında işlevsellik

⁴ Bir Java Geliştirme Kiti (JDK), bir JRE'den ve artı olarak Java BAYT kod derleyici (javac) gibi Java uygulamalarının geliştirilmesi için gereken belli compile-time (derleme zamanı) gereçlerden oluşur.

⁵ ing. "stack". Yığın terimi, bir organizasyon tarafından kullanılan teknoloji ürünleri katmanlarını ifade etmek için kullanılmaktadır.

170 ve performans bakımından çok belirgin farklılıklar vardır. Bu nedenle bütün uygulama sağlayıcıları, Sun'dan alınan lisans çerçevesinde kendi JVM'lerini geliştirmeyi seçmiştir.

- Java Standard Edition (SE- Standart Edisyon), gerek sunucu gerekse istemcide çalışsın, neredeyse bütün Java uygulamaları için gerekli olan bir dizi temel Java API'larıdır.

Java uygulama sunucusu ve JRE katmanları için Sun'dan lisans alınması gerekmektedir.

180 Java Community Process (JCP): JCP, Java geliştiricilerinin yeni bir Java spesifikasyon (spec) üretmek veya mevcut bir spec'i güncellemek için işbirliği yaptığı bir süreçtir. Bir spec, dil, sanal makine, platform edisyonları, profiller ve API'lar dahil, Java teknolojisinin bazı yönlerinin yazılı spesifikasyonudur.

JCP, Sun ile diğer geliştiriciler arasındaki iki taraflı anlaşmalarla yönetilen bir süreçtir. Süreç, iki İcra Komitesi'nin katılımını içermektedir. Her bir İcra Komitesi'nin 16 üyesi bulunmaktadır. Bunlardan biri Sun'ın sahibi olduğu daimi koltuk iken, 10'u Sun tarafından gösterilen adaylardan oluşur. (Üyelik JCP üyelerinin onayıyla gerçekleşir.) 5 koltuk ise JCP üyelerinin doğrudan oyu ile doldurulur.

JCP'nin günlük işleri Program Yönetim Ofisi tarafından yapılır. Program Yönetim Ofisi, sadece Sun yönetimine karşı sorumlu olan Sun personelinden oluşur.

190 Bir spec'in yaratılması: Yeni bir spesifikasyon yaratmak için Program Yönetim Ofisi'ne bir Java spesifikasyon talebi (JSR) sunulmalıdır. Her JSR, bir geliştiricinin o JSR'nin geliştirilmesine rehberlik etmesi için "spec lideri" olarak atanmasıyla başlar. Herhangi bir JCP üyesi, yeni JSR'ler için spec lideri olabilir.⁶ Mevcut JSR'lerin çoğunun spec lideri Sun'dır. Sun, üç ana Java Platform Edition'ı, yani Java EE, Java Micro Edition (ME) ve Java SE'i yöneten kilit JSR'lerin tamamının spec lideridir.

Herhangi bir yeni JSR için, "spec lideri" aday projeyi "ilk onay oylaması" için ilgili İcra Komitesi'ne sunmalıdır. Teklif onaylandığında, spec lideri projede çalışmak isteyen diğer JCP üyelerini projeye alır. Uzman Grubu olarak bilinen bu grup, yapılacak testler serisi için bir yazılım kodu oluşturacaktır. Bu testler serisi Technology Compatibility Kit (TCK- Teknoloji Uyumluluk Kiti) olarak bilinir.

200 Bir JSR'nin bütün unsurları -yazılı spesifikasyonun kendisi, referans uygulama, TCK ve bütün gerekli dokümantasyon- tamamlandığında JSR bir kez daha İcra Komitesi'ne "nihai onay oylaması" için sunulur.

Spec uygulamasının lisanslanması: Spec formülasyonuna katılımları sırasında geliştiriciler ciddi ölçüde know-how katkısı yapmaktadır; bunlar fikri mülkiyet haklarıyla korunmaktadır. Bu katkılar Java Specification Participation Agreements (JSPA- Java Spesifikasyon Katılım Anlaşmaları) hükümleri ile yönetilir. JSPA'lar Sun'ın her bir geliştirici ile ayrı yaptığı anlaşmalardır.

210 JSPA'lara göre, bir JSR'nin Uzman Grubu'nun her bir üyesi, spec liderine, üyenin sahip olabileceği ve JSR'nin yaşama geçirilebilmesi için gerekli olan bütün telif haklarını, ticari sırları ve patentleri kapsayan "süresiz, münhasır olmayan, dünya çapında, telif ücreti olmadan, tamamı ödenmiş, geri döndürülemez, alt-lisanslama

⁶ Mevcut spesifikasyonlar için önceki spec lideri, spec lideri olarak kalma hakkını korur. Güncellenmenin yapılmadığı süre boyunca spec lideri, o spesifikasyonun "bakım lideri" olacaktır.

hakkı içeren lisans” vermek zorundadır. Spec lideri, bu suretle JSR’ı gerçekleştirmek için gereken fikri mülkiyetin tamamı üzerinde tam kontrol kurar.

Spec lideri de, JSR’i bağımsız olarak gerçekleştiren yaratıcıya süresiz ve telifsiz bir fikri mülkiyet lisansı vermek zorundadır. Ancak bu zorunluluk, koşulsuz değildir. Lisans verilmesi sadece bütün JSR’ın modifikasyonsuz olarak doğru şekilde uygulanması ve ilgili TCK’nın başarıyla geçilmesi durumunda zorunludur. Spec liderlerinin TCK’ların lisans koşullarına ilişkin önemli takdir yetkileri vardır.

220 Örneğin IBM, Red Hat veya SAP gibi, Java EE uyumlu uygulama sunucularının sağlayıcıları, Java EE JSR’ların kendilerine ait uygulamalarını yaratmakta özgürdür ama ilgili TCK’ların kullanımı için Sun ile ticari ilişkiye girmeleri gerekir. Yukarıda da belirtildiği gibi üçüncü tarafın JSR lisansı alabilmesi için TCK’yı geçmesi gerekir. Uygulama, ancak geliştirici Sun’dan TCK lisansı alırsa test edilebilir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

230 Bildirim konusu işlem, kurumsal bilişim hizmetleri alanına ilişkin bir işlemdir. Kurumsal düzeyde veri akışı donanım ve yazılım olmak üzere iki temel ürün grubu aracılığıyla sağlanmaktadır. Donanım, genel itibarıyla veri depolama, işleme, gönderme ve almaya yarayan fiziksel boyuta sahip cihazları kapsamaktadır. Bunlar sunucu, istemci ve depolama cihazları olarak ayrılmaktadır. Sunucu, şirketin bilgi işleme ağının merkezinde bulunan, genellikle verilerin depolanması, bu verilerin geri çağırılması, kurum çalışanlarının birbirleriyle ve kurum dışındakilerle iletişim kurması gibi amaçlarla kullanılmaktadır. İstemciler, bu iletişim sırasında kullanıcılar tarafından kullanılan bilgisayar ve mobil cihazlardan oluşmaktadır. Depolama cihazları ise kurumsal veri akışı sırasında üretilen verilerin saklandığı saklama birimlerini ifade etmektedir. Donanım ürünleri hız, kapasite, güç tüketimi gibi faktörler açısından farklılaşabilmektedir.

Bu çerçevede “donanım pazarı” gibi geniş bir pazar tanımı yapılması yanıltıcı olabilecektir. Donanım alanında Oracle’ın bir faaliyetinin olmaması ve işlem neticesinde sadece bir kontrol değişikliği oluşacak olması nedeniyle, bu alana ilişkin olarak bir ilgili ürün pazarı tanımlanmasına gerek görülmemiştir.

240 İşlemden etkilenen bir diğer ürün grubu yazılım ürünleridir. Yazılım, donanımın belirlenen görevleri yapmasını sağlayan program, prosedür ve dokümantasyon bütünü olarak tanımlanmaktadır. Yazılımlar diğer yazılımlarla birlikte çalışabilirliğine göre (açık sistem ve kapalı sistem yazılımlar) ve kaynak kodunun açık ya da kapalı olmasına göre (açık kaynak kodlu ve kapalı kaynak kodlu) farklılaşabilmektedir. Açık sistem yazılımlar, tüketicinin alternatif yazılım ürünleri arasında seçim yapabilmesini temin etmek adına, farklı sağlayıcıların ürünlerinin birbirleriyle çalışmasının güvence altına alınması esasına dayanmaktadır.

İşlemden etkilenen yazılım ürünleri ve bunların fonksiyonları aşağıda gösterilmektedir:

250 Tablo 1: Yazılım ürünleri ve tanımları

Yazılım	İşlevi
1. İşletim Sistemleri (Operating Systems)	Bilgisayar donanımının kaynakların paylaşılması ve bilgisayar sisteminde çalışan diğer tüm programların yönetilmesi
2. Veritabanı Yönetim Sistemleri (Database Management Systems)	Bilginin düzenlenmesi depolanması, analiz edilmesi ve geri çağırılması

3. Uygulama Platform Çözümleri	Yazılım geliştiricilerin uygulama hazırlama ve konuşlandırmalarının daha kolay hale getirilmesi, yazılım geliştiricilerin uygulamalarının anlaşılmasını sağlayacak bir standardizasyon sağlanması
4. Yazılım Geliştirme Araçları (Software Development Tools)	Yeni ya da var olan yazılım çözümlerinin geliştirilmesi
5. Kişisel Üretkenlik Uygulamaları (Personal Productivity Applications)	Word işleme, kişisel veri sistemi idaresi, hesap çizelgeleri, grafik sunumları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi
6. Ara Yazılım (Middleware)	Bilgisayar sistemleri ile yazılım bileşenlerini birbirine bağlayan yazılım programlarının ve birden çok cihazın bir ağ üzerinden birlikte çalışmasının sağlanması, çeşitli kullanıcıların aynı anda dünya genelinde çalışan sunuculara giriş ve çıkış yapması ve bu giriş ve çıkışların kaydedilmesi
6.1. Uygulama Sunucuları (Application Servers)	Farklı kullanıcıların, yaygın bir veri tabanı ve birbirleriyle etkileşimlerinin yönetilmesi ve en uygun sistem performansının temin edilmesi için hafıza ve işlem kapasitesi gibi kaynakların kullanımının düzenlenmesi
6.2. Uygulama Entegrasyon Yazılımı (Application Integration Software)	Uygulamaların birbirleriyle daha efektif çalışmasının sağlanması
6.3. Kurumsal Portal Yazılımı (Enterprise Portal Software)	Tek bir giriş noktası ve web-bazlı kullanıcı arayüzü sağlanarak bilgi ve işlemlerin kuruluş sınırları içerisinde entegre edilmesi
6.4. Kimlik ve Giriş Yönetimi Yazılımı (Identity and Access Management Software)	Güvenlik ayarlarının yönetilmesi ve bilgiye erişimin sağlanması
6.5. Birlikte Çalışma Yazılımı (Collaboration Software)	Kullanıcıların iş ortamında birlikte çalışmalarına yardımcı olunması ve ileti, takvim ve görev akışı gibi hizmetlerin sunulması
6.6. Sanallaştırma Yazılımı (Virtualization Software)	Bir sunucunun birden fazla sanal makineye bölünmesi

Ara yazılımlara ilişkin olarak da pazarı geniş ya da dar tanımlamanın yapılacak değerlendirmeyi değiştirmeyecek olması nedeniyle, bir ilgili ürün pazarı tanımlanmasına gerek görülmemiştir. Benzer şekilde işletim sistemleri, kişisel üretkenlik uygulamaları, yazılım geliştirme araçları ve uygulama platform çözümleri pazarlarında taraflardan sadece birinin halihazırda bu alanda faal olması ve/veya piyasada herhangi bir rekabet karşıtı etkinin doğmaması nedeniyle bu pazarlara ilişkin olarak da ilgili ürün pazarı tanımlanmasına gerek görülmemiştir.

Bu çerçevede sadece veri tabanı yönetim sistemleri pazarına ilişkin olarak yapılacak pazar tanımı, değerlendirme açısından önem arz etmektedir. Bu alanda hem Oracle'ın, hem Sun'ın faaliyeti bulunmaktadır. Oracle tarafından Oracle Database 11g, Oracle TimesTen, Berkeley DB, Oracle Database Lite ürünleri sunulmaktayken, Sun açık kaynak kodlu ve kurulumu ücretsiz bir şekilde gerçekleştirilebilen MySQL ürünü ile faaliyet göstermektedir. Bu noktada değerlendirilmesi gereken husus iki yazılımın aynı işlevi yerine getirmesinin, bu yazılımların aynı ürün pazarı içerisinde değerlendirilmesi için yeterli olup olmadığıdır. Bu hususa ilişkin olarak AB Komisyonu kararları, Rekabet Kurulu kararları ve müşteri/rakiplerin görüşleri çerçevesinde bir değerlendirme yapılacaktır.

AB Komisyonu kararlarında, açık kaynak kodlu yazılımların lisanslı yazılımlara ne ölçüde alternatif olduğu hususunun yazılımın niteliğine göre farklılık gösterebildiği ve;

- 270 – Bazı yazılım türleri söz konusu olduğunda açık kaynak yazılımların müşterilerin büyük bir kısmı tarafından lisanslı yazılımlara alternatif ürünler olarak görülebildiği, bazı müşterilerin kritik uygulamalar söz konusu olduğunda hala açık kaynak yazılımı kullanmaktan imtina etmesine rağmen, bu yazılımların, şu an itibariyle bazı görevler özelinde, gerek KOBİ'ler gerek büyük kurumlar için geleneksel lisanslı ürünlere bir alternatif teşkil edecek kadar olgunlaştığı ve bu ürünler üzerinde uyguladığı rekabetçi baskının gün geçtikçe arttığı,⁷
- Bazı yazılım türleri söz konusu olduğunda ise, açık kaynak yazılımların henüz büyük müşteriler tarafından yeterli derecede güvenilir ve lisanslı ürünlere muteber bir alternatif olarak algılanmadığı, bu durumun açık kaynak ürünlerin işlev açısından sınırlı olmaları ile bu ürünlere yönelik bakım ve destek hizmetleri yoksunluğu dikkate alındığında yakın gelecekte değişmesinin pek mümkün görünmediği⁸

280

ifade edilmektedir.

Komisyon'un BEA'nın Oracle tarafından devralınması işlemini değerlendirdiği 29.4.2008 tarih ve COMP/M.5080 sayılı kararında şu ifadelere yer verilmektedir:

“Piyasa araştırması ara yazılım segmentinin, ürünün son kullanımı göz önüne alındığında alt segmentlere ayrılabilceğini ortaya koymaktadır. ... Ancak her halükarda, söz konusu işlem tüm alternatif pazar tanımları altında bir rekabet kaygısı oluşturmadığından, bu karar çerçevesinde ilgili ürün pazarının kesin bir tanımının yapılmasına gerek duyulmamaktadır.”

290

26.10.2004 tarih ve COMP/M.3216 sayılı kararında AB Komisyonu, kurumsal yazılımların bir alt segmenti olan Kurumsal Uygulama Yazılımları (KUY) alanında faaliyet gösteren Peoplesoft'un Oracle tarafından devralınması işlemini değerlendirmiştir. Kararda şirket finansal varlıklarının yönetimi, pazarlama işlevleri ya da şirket kaynaklarının idare edilmesi gibi temel fonksiyonların yerine getirilmesi amacıyla kullanılan yazılım ürünleri olarak tanımlanan KUY'un, Finansal Kaynak Yönetimi (FKY), İnsan Kaynakları Yönetimi (İKY), Kurumsal Proje Yönetimi ve Arz Yönetimi yazılımları olmak üzere alt pazarlara ayrıldığı görülmektedir. Kurumların özellikle FKY ve İKY ihtiyaçlarına yönelik yazılımların, kurum büyüklüğü, ihtiyaçların kapsamı ve derinliği, yazılımın hizmet ettiği amaçlar açısından farklılaştığı değerlendirilmesi yapılmıştır.

300

Bu çerçevede FKY ve İKY yazılımları gibi daha ziyade büyük kurumlar tarafından tercih edilen yüksek fonksiyonelliğe sahip, üst segment yazılımların orta segment yazılımlara nazaran;

- Yapı itibariyle daha karmaşık olması,
- Daha geniş kapsamlı ve fonksiyonel olması, daha fazla sayıda kullanıcıya hitap etmesi, daha pahalı olması,
- Daha kapsamlı, hızlı ve güvenilir ürün desteği sağlıyor olması,
- Büyük kurumların çok sayıda ülkede aynı anda faaliyet göstermesinden ötürü bu faaliyetlerinin eş zamanlı olarak gerçekleştirilmesi gereğine daha iyi hizmet etmesi,

310

⁷ Case No COMP/M.5080 -ORACLE/BEA sayı 29.4.2008 tarihli karar.

⁸ Case No COMP/M.4747 - IBM/ TELELOGIC sayı 05.03.2008 tarihli karar, prg. 56-65.

- Büyük kurumların güvenlik ihtiyaçları ve hiyerarşik yapıları uyarınca hangi kullanıcı tarafından hangi bilgiye ulaşılabileceğinin belirlenmesi açısından daha tercih edilebilir olması,
- Büyük kurumların üst düzey işbölümü ve iş akış organizasyonu uyarınca bir bütün olarak ve uyumlu bir şekilde çalışması gereğine daha iyi hizmet etmesi

hususları dikkate alınarak, kararda “fonksiyonelliği yüksek” ve “orta katman” yazılımlar olmak üzere iki farklı pazar tanımı yapılmıştır.

320 Kararda dikkat çekilen bir başka husus, yapılan piyasa araştırmalarında fiyatın her zaman en önemli alım kriteri olarak ortaya çıkmadığıdır. Kurumlar için programların ne kadar işlevsel olduğu, sağlayıcıyla geçmişte tesis edilmiş olan bir ilişki olup olmadığı gibi hususların önem kazandığı tespitine yer verilmektedir.

330 AB Komisyonu’nun bu kararda benimsediği müşterilerin ihtiyaç ve talepleri göz önüne alınarak ilgili ürün pazarının segmentlere ayrılması yaklaşımı daha sonra başka kararlarında da görülmektedir. 29.06.2001 tarih ve COMP/M.2478 sayılı Business Solutions ve IBM Italia arasında bilgi teknolojileri hizmetleri alanında bir ortak girişim kurulmasına ilişkin ve 23.09.2002 tarih ve COMP/M.2946 sayılı PWC Consulting’in IBM tarafından devralınmasına ilişkin kararlarda da küçük ve orta boy firmalar ile büyük firmalar arasındaki ihtiyaç farkları göz önüne alınmış, bu farklılıkların pazar tanımının bunlar için ayrı ayrı yapılmasına neden olabileceği ifade edilmiş, ancak işlemin tüm alternatif pazar tanımları göz önüne alındığında rekabetçi bir kaygı doğurmamasından hareketle kesin bir pazar tanımı yapılmamıştır. Müşteri İlişkileri Yönetimi Yazılımları alanında gerçekleşen 22.12.2005 tarih COMP/M.3978 sayılı Siebel’in Oracle tarafından devralınmasına ilişkin kararda ise benzer bir şekilde ilgili yazılımlara ilişkin nihai bir pazar tanımına gidilmemiş ancak bu yazılımların alıcısı konumundaki müşterilerin birbirlerinden, üst segment ve alt segment ürünler olmak üzere iki ayrı pazar tanımı benimsenmesini gerektirecek kadar farklılaşmadığı izleniminin oluştuğu ifade edilmiştir.

340 İlgili ürün pazarının bazı durumlarda “alt segment/üst segment” olmak üzere ürün gruplarına bölünmesi yaklaşımı bazı Rekabet Kurulu kararlarında da görülmektedir. Binek otomobil satışı alanında faaliyet gösteren Chrysler’in faaliyetlerinin Fiat tarafından devralınması talebi üzerine alınan 01.07.2009 tarih ve 09-31/678-159 sayılı kararda, üst segment, orta segment ve bir bütün olarak otomobil segmenti olmak üzere üç farklı pazar üzerinden değerlendirmeler yapılmış, ancak alternatif tüm pazar tanımları açısından piyasadaki rekabetin kısıtlanmayacağı sonucuna varıldığından, dosya kapsamında net bir ürün pazarı tanımı benimsenmemiştir.

350 05.04.2007 tarih ve 07-30/297-113 sayılı Doğu Otomotiv’in yapmış olduğu Porsche yetkili satıcılık ve servis sözleşmelerine bireysel muafiyet tanınmasına ilişkin olarak alınan Rekabet Kurulu kararında da Porsche marka otomobillerin özellikleri göz önüne alındığında, pazarın lüks otomotiv pazarı olarak belirlemenin mümkün olduğu ifade edilmiş, ancak yapılacak değerlendirmeyi etkilemeyeceğinden hareketle net bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

Rekabet Kurulu tarafından alınan 14.11.2002 tarih ve 02-70/843-347 sayılı kararda ise Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş. (Efes) ile Miller Brewing Company arasında imzalanan Miller Genuine Draft (Miller) markalı bira üretimine ilişkin lisans anlaşmasına menfi tespit verilmesi/muafiyet tanınması talebi karara bağlanmış; Kurul, işlemin tarafları tarafından getirilen Miller’ın süper premium bira segmenti içerisinde yer aldığı iddialarını, böyle bir pazar tanımı yapılmasının mümkün olmadığı

360 gerekçesiyle değil, anlaşmanın etkilerin daha çok genel bira pazarının yapısının ve Efes'in bu pazardaki konumunun göz önünde bulundurulması ile ortaya konabilecek olması gerekçesiyle reddetmiştir.

Oracle ve Sun'ın veri tabanı yönetim sistemleri pazarında sundukları ürünlerin aynı ilgili ürün pazarında yer alıp almadığı hususuna ilişkin son olarak rakiplerin ve müşterilerin değerlendirmelerine yer verilecektir.

Veri tabanı yönetim sistemleri alanında faaliyet gösteren Sybase Yazılım Ürünleri ve Bilişim Hizmetleri Ltd. Şti. (Sybase) tarafından gönderilen ve Kurumumuz kayıtlarına 29.08.2009 tarih ve 7007 sayı ile giren yazıda, Sun'ın bu alandaki yazılımı olan MySQL'e ilişkin olarak aşağıdaki ifadeler yer verilmektedir:

370 *"Low-end diye tabir edilen, az sayıda kullanıcıya sistemlere hitap eden, görev kritik olmayan uygulamalarda ucuz bir çözüm oluşturan MySQL veri tabanı yönetimi sistemi de Oracle şirketinin kontrolü altına geçmektedir.*

... Bu tür ürünler genel olarak lisanslanarak satılan VTYS ürünlerine ve karşısında kurumsal bir şirket görmeye ihtiyaç duyan belli çapta ve görev-kritik uygulamalar yürütmekte olan kurumlar nezdinde genellikle değerlendirmeye alınmamaktadır. Bu tür kurumlar için 7x24 bazda, profesyonel ve konusunda uzman kişilerce verilen teknik destek/danışmanlık hizmetleri büyük önem arz etmektedir. Ancak, tekrar vurgulanabileceği üzere kesintiye tahammülü olan birçok küçük çaplı kurumun oluşturduğu pazar için fiyat/fayda analizi profesyonel bir ürünle çalışma avantajını bertaraf edebilmektedir ..."

380 Aynı teşebbüsün Ankara Bölge Müdürlüğü'nde yapılan görüşmede ise aşağıdaki hususlar vurgulanmıştır:

"MySQL'in Türkiye'de çok fazla başarılı olamadığı söylenebilir. Bunun nedeni, söz konusu pazarın büyük olmaması ve ciddi rakipler bulunmasıdır. MySQL'in var olduğu söylenilebilecek pazar KOBİ pazarıdır. Türkiye'de bu ürünün çok fazla yer edememesinde piyasada diğer markaların kuvvetliliği, kurumsal kullanıcıların ağırlıkla destek istemesi gibi unsurların etkili olabileceğini düşünmekteyiz."

Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre Sun'ın 2008 mali yılında veri tabanı alanında Türkiye'deki en büyük beş müşterisinden biri Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'dir. Bu çerçevede anılan şirkete yazı gönderilerek bilgi talebinde bulunulmuştur. Cevaben gönderilen yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

390 *"Kullanıcı sayısı ve veri tabanı büyüklükleri olarak bakıldığı zaman; muhasebe, arşiv gibi pek çok kurumsal uygulamada kullanılan Oracle veri tabanı en çok kullanılan veri tabanıdır. Bunu bazı kurumsal uygulamalar ile [Microsoft tarafından üretilen] MsSQL takip eder. Sun'ın ürettiği MySQL ise diğer veri tabanlarına kıyaslandığında çok daha kısıtlı bir alanda, tek bir uygulamada kullanılmaktadır.*

... MySQL veri tabanı genellikle internet sitelerinde ve nispeten küçük çaplı uygulamalarda kullanılmak suretiyle yaygınlaşmıştır. Yaygınlaşmasının temel sebebi açık kaynak kodlu ve düşük maliyetli olmasıdır. Bu sebeple ürün olarak piyasadaki konumlanması, büyük kurumlarda daha büyük çaplı işlemlerde kullanılan Oracle veri tabanından çok daha farklıdır.

400 *... açık kaynak kodlu olmayan Oracle veri tabanı ve MsSQL şirketimiz tarafından daha yoğun olarak kullanılmaktadır. ... Bu durum daha ziyade şirketimiz nezdinde kullanılan veri tabanlarının şirketimiz nezdinde duyulan ihtiyaçlara göre belirleniyor olmasından kaynaklanmaktadır."*

Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)'de yapılan görüşmede ise yukarıdaki açıklamalarla örtüşen bir şekilde şirketlerin kurumsallıkları arttıkça açık kaynak kodlu yazılımların kullanılmasından imtina edebilecekleri, bunun temelinde kurulum sonrası sağlanacak finansal destek, ürün güvenilirliği gibi unsurların etkili olduğu belirtilmiştir. Görüşme tutanağında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

410 *“Open source ürünleri belli gruplar yazmaktadır dolayısıyla teknik bir probleminiz olduğunda oluşabilecek hata ve problemlerde destek hizmeti verilmesi yapısı icabı zordur. Şu anda open source yazılımlarda da yeni bir gelişme olarak kurumsal anlamda hizmet vermeye (çok düşük ücretlerle) de başlanmaktadır, fakat kurumsal firmaların beklediği seviyede servis güvenilirliği bulunmamaktadır.*

Open source'larda stabil bir şekilde çalışma özelliği ve güvenilirlik çok yüksek olmadığı için bu tip ürünler özellikle kurumsal şirketlerce tercih edilmemektedir. Destek alma anlamında ise IBM, Oracle ve Microsoft'un aynı olduğu söylenilebilir. Şirketin kurumsallığı arttıkça open source yazılım kullanma eğilimi azalır.”

IBM'de yapılan görüşme tutanağında ise açık kaynak kodlu yazılımlar ile müseccel yazılımlar arasındaki ayrım şu şekilde ortaya konmaktadır:

420 *“Açık kaynak kodlu yazılımlar diğerlerinin tıpatıp alternatifi olsaydı, yazılım şirketleri ticari olarak varlıklarını sürdürmezdi.*

Ürünle ilgili bir sıkıntı çıktığında ürünün desteğini sağlayıcı firmayı bulup almak lisanslı yazılımlarda kolay, açık kaynak kodlu yazılımlarda göreceli olarak zordur.”

MySQL'in internet sitesinde⁹ aşağıdaki tabloya yer verildiği görülmektedir:

Tablo 2: Mukayeseli satın alma maliyetlerine ilişkin tablo

MySQL ve Diğer Veritabanları Satın Alma Maliyetleri					
	MySQL	Microsoft	Sybase	IBM	Oracle
Ürün İsimleri	Enterprise	SQL Server 2005	ASE 15	IBM DB2 v9	Oracle 10g
Ürün Versiyonu	Gold	Enterprise	Enterprise	Enterprise	Enterprise
Veritabanı Versiyonu,Kaynak Kodu	Açık Kaynak	Tescilli	Tescilli	Tescilli	Tescilli
Ücretlendirme Modeli	Sunucu Bazlı	CPU Bazlı	CPU Bazlı	CPU Bazlı	CPU Bazlı
Yazılım Lisansı birim olarak	0%	\$24,999	\$24,995	\$36,400	\$47,500
Senelik Üyelik, Destek ve Bakım	\$2,995	\$5,000	\$4,999	\$7,280	\$9,500
Maliyetler					
Yazılım Lisansı	\$0	\$299,988	\$299,940	\$436,800	\$570,000
3 Senelik Üyelik, Destek&Bakım	\$53,910	\$180,000	\$179,964	\$262,080	\$342,000
Satın Alma Maliyeti					
3 senelik satın alma maliyeti	\$53,910	\$479,988	\$479,904	\$698,880	\$912,000
Satın Alma Maliyeti Artırımları					
MySQL Kullanarak (\$)		\$426,078	\$425,994	\$644,970	\$858,090
MySQL Kullanarak (%)		88%	88%	92%	94%
MySQL den Pahalı olma oranları		8x	8x	12x	16x

Buna göre 3 senelik satın alma maliyetine bakıldığında, Oracle'ın veri tabanı ürünü, MySQL'den 16 kat daha pahalıdır.

430 Bu bilgiler çerçevesinde veri tabanı yönetim sistemleri pazarının farklı nitelikte kurumların farklılaşan ihtiyaçları göz önüne alınarak “üst segment veri tabanı yönetim

⁹ <http://www.mysql.com.tr/satinalmamaliyet.html>

sistemleri çözümleri”, “orta segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri” olarak ayrıştırılabileceği görülmektedir. “Low-end” olarak tanımlanan MySQL’in, üst segment ürünler olarak değerlendirilebilecek Sybase, Microsoft, IBM ve Oracle’ın ürünlerinden;

- Pazarlama ve fiyatlandırma stratejisi,
- Bakım ve teknik hizmetlerinin sunumu,
- Hedef kitlesi,
- Kullanıcı gözünde algısı

440 açılardan farklılaştığı görülmektedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarları “*üst segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri pazarı*” ve “*orta segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

İşlem açısından ilgili ürün pazarında ülkenin herhangi bir bölgesindeki rekabet koşullarının diğer bölgelerden farklılık göstermemesi, bir başka deyişle rekabet koşullarının ülkenin tamamında homojen bir yapı sergilemesi nedeniyle, ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

450 Bildirim konusu işlemle Sun’ın kontrolü Oracle’a geçecektir. İlgili devralma işlemi, Sun’ın kontrolünde değişiklik yaratması nedeniyle 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2. maddesinin “*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*” şeklindeki (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir.

460 1997/1 sayılı Tebliğ’in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi “*Bu Tebliğ’in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25’ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının 25 milyon TL’yi aşması halinde Rekabet Kurulu’ndan izin almaları zorunludur*” hükmü ile Rekabet Kurulu’nun iznine tabi olan birleşme ya da devir işlemlerini belirlemektedir.

Son tamamlanmış mali yıl içinde Oracle’ın Türkiye’de elde ettiği ciro (.....) TL, Sun’ın elde ettiği ciro (.....) TL’dir. Aynı mali yıl içinde donanım alanında Sun’ın cirosu (.....) TL “üst segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri” pazarında Oracle’ın cirosu (.....) TL’dir. Bu çerçevede, dosya konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bildirim ve Rekabet Kurulu’nun iznine tabi bir devralmadır. İnceleme sürecinde IBM, Microsoft Bilgisayar Yazılım Hizmetleri Ltd. Şti. (Microsoft), Sybase ve Oracle’ın en büyük müşterileri olan Türk Telekom, Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. ile görüşme yapılmış; bunlardan Microsoft, Sybase ve IBM’den ayrıca yazılı bilgi talebinde bulunulmuştur.

470 Aşağıda yazılım sektörüne ilişkin olarak piyasa analizleri yapan araştırma kuruluşları IDC ve Gartner tarafından yapılan çalışmalar kapsamında elde edilen pazar payı bilgileri yer almaktadır. Raportörlerce gönderilen bilgi isteme yazılarıyla bildirimde bulunan taraftan ve piyasadaki oyuncuların gerek kullanıcı sayısı, gerek ciro bilgileri açısından pazar payı bilgileri talep edilmiştir. Ancak teşebbüsler pazar payı bilgilerini Türkiye özelinde sunamadıklarını, daha geniş bölgesel bazda temin edebildiklerini ifade etmişlerdir. Pazarın küresel niteliği ve piyasada yer alan

oyuncuların Türkiye'deki pazar paylarının esasen küresel çaptaki pazar dinamiklerinin bir yansıması olmasından hareketle, sağlanan verilerin Türkiye pazarı açısından bir gösterge olabileceği anlaşılmıştır. Tarafların buna göre elde edilebilen pazar payları aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir:

Tablo 3: Veritabanı Yönetim Sistemleri 2007 Yılı Bölgesel Pazar Payları

	Dünya (%)	Batı Avrupa (%)	Doğu Avrupa (%)	Türkiye (%)
Oracle	(...)	(...)	(...)	(...)
IBM	(...)	(...)	(...)	(...)
Microsoft	(...)	(...)	(...)	(...)
Teradata	(...)	(...)	(...)	(...)
Sybase	(...)	(...)	(...)	(...)
MySQL	(...)	(...)	(...)	(...)
Oracle-Sun TOPLAM	%(...)	%(...)	%(...)	%(...)

Tablo 4: Ara Yazılım 2008 Yılı Dünya ve Türkiye Pazar Payları

	Dünya (%)	Türkiye (%)
Oracle	(...)	(...)
IBM	(...)	(...)
Microsoft	(...)	(...)
Software AG	(...)	(...)
Sun	(...)	(...)
Oracle - Sun TOPLAM	%(...)	%(...)

Tablo 5: Ara Yazılım Alt Pazarı: Uygulama Sunucuları 2007 Yılı Dünya Pazar Payları

	Dünya (%)
Oracle	(...)
IBM	(...)
Microsoft	(...)
Fujitsu	(...)
Sun	(...)
Oracle - Sun TOPLAM	%(...)

Tablo 6: Ara Yazılım Alt Pazarı: Uygulama Entegrasyon Yazılımı 2007 Yılı Dünya Pazar Payları

	Dünya (%)
Oracle	(...)
IBM	(...)
Microsoft	(...)
Swift	(...)
Sun	(...)
Oracle – Sun TOPLAM	%(...)

Tablo 7: Ara Yazılım Alt Pazarı: Kurumsal Portal Yazılımı 2007 Yılı Pazar Payları

	Dünya (%)
Oracle	(...)
IBM	(...)
Microsoft	(...)
SAP	(...)
Sun	(...)
Oracle - Sun TOPLAM	%(...)

Tablo 8: Ara Yazılım Alt Pazarı: Kimlik ve Giriş Yönetimi Yazılımı 2007 Yılı Pazar Payları

	Dünya (%)
Oracle	(...)
IBM	(...)
EMC	(...)
CA	(...)
Sun	(...)
Oracle - Sun TOPLAM	%(...)

Tablo 9: İşletim Sistemleri 2008 Yılı Pazar Payları

	Dünya (%)	Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (%)
Red Hat	(...)	<(...)
IBM	(...)	(...)
Microsoft	(...)	(...)
HP	(...)	(...)
Apple	(...)	(...)
Sun	(...)	(...)
Oracle - Sun TOPLAM	<%(...)	%<(...)

Tablo 10: Yazılım Geliştirme Araçları 2007 Yılı Pazar Payları

	Türkiye (%)
IBM	(...)
Microsoft	(...)
Telelogic	(...)
Compuware	(...)
Sun Microsystems	(...)
Oracle	(...)
Oracle – Sun TOPLAM	%(...)

490 Bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hakim durum yaratılıp yaratılmadığı veya mevcut hakim durumun güçlendirilip güçlendirilmediği değerlendirilmelidir.

500 Yukarıda da ifade edildiği üzere açık kaynaklı veri tabanı yönetim sistemlerinde kurumsal şirketlerin beklediği düzeyde servis güvenilirliği bulunmamaktadır. Kurumsal şirketler için, profesyonel ve konusunda uzman kişilerce verilen teknik destek/danışmanlık hizmetleri büyük önem arz etmektedir. Şirketin kurumsallığı arttıkça açık kaynaklı veri tabanı kullanma eğilimi azalmaktadır. Bu çerçevede Oracle'ın yüksek performanslı ürün kullanan mevcut müşterileri için MySQL'in zaten bir alternatif oluşturmadığı söylenebilir. MySQL "low-end" olarak tabir edilen bir veri tabanı yönetim sistemidir. Büyük ölçüde az sayıda kullanıcıları şirketler/KOBİ'ler tarafından kullanılmaktadır.

Bu çerçevede Oracle ve Sun'ın veri tabanı yönetim sistemi yazılımlarının aynı pazarda yer almaması nedeniyle, ilgili ürün pazarı olarak tanımlanan "üst segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri" ve "orta segment veri tabanı yönetim sistemleri çözümleri" pazarlarında işlem sonucunda bir hakim durum oluşmasının söz konusu olamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Benzer şekilde bunun dışındaki pazarlarda işlem, herhangi bir rekabetçi endişe doğurmamaktadır. Donanım pazarında Oracle'ın bir faaliyeti olmadığı için, bir yoğunlaşma artışı söz konusu değildir. Gerek ara yazılım, gerekse ara yazılımın alt pazarı konumundaki dört pazarda, işletim sistemleri ve yazılım geliştirme araçları

510 pazarlarında yukarıda da yer verilen tablolardan da görüldüğü üzere işlem neticesinde rekabeti sınırlayıcı herhangi bir etki doğması beklenmemektedir.

Rakiplerle yapılan görüşmelerde Oracle'ın son yıllarda gerçekleştirdiği devirlere dikkat çekilmiş ve devir işlemi sonrasında Oracle'ın donanım, işletim sistemi, veri tabanı ve ara yazılım katmanlarının tümünde faaliyet gösteren bir şirket konumuna geleceği ifade edilmiştir. Bu husus yapılan görüşmede Microsoft yetkililerince de "uçtan uca" kontrol olarak nitelendirilmiş; Oracle'ın sunucudan, bilgisayara; işletim sisteminden veri tabanı yönetim sistemine kadar her seviyede satış yapan bir firma haline geleceği ve kullanıcı için ürün değiştirmenin maliyetinin daha fazla olacağı belirtilmiştir. Müşterilerin daha az sağlayıcı ile muhatap olmayı tercih edebileceği, ancak bunlara daha fazla bağımlı hale geleceği argümanına ilişkin olarak şu değerlendirme yapılabilir: Oracle'ın -gerçekleşmesi halinde bu devir işleminden sonra- bilgisayar/yazılım pazarının tüm katmanlarında faaliyet gösteren bir firma olacağı ve bunun da müşterilere karşı bir bağımlılık yaratmak bakımından bir avantaj sağlayabileceği doğrudur. Ancak IBM ve Microsoft da bu nitelikteki diğer firmalar olarak karşımıza çıkmaktadır ve pazarda uçtan uca faaliyet gösteren tek firma Oracle olmayacaktır. Benzer şekilde yazılım pazarında farklı amaçlara yönelik çok sayıda programın bulunduğu, yazılım alanının çok katmanlı bir yapı sergilediği ve bu alanda Microsoft, IBM, Sybase, SAP gibi büyük firmaların var olduğu da dikkate alınmalıdır. Kaldı ki yazılım pazarı genelinde Oracle halihazırda pazardaki en önemli oyuncularından biri olup, bu devirle Oracle portföyünü özellikle donanım kalemiyle güçlendirmektedir. Burada ise çok sıkı bir rekabet söz konusudur.

520
530 Son olarak Java değerlendirilmelidir. Raportörlerin rakiplerle yaptığı görüşmelerde Oracle'ın kendi amaçları için Java'yı manipüle edebileceği endişesi dile getirilmiştir. Microsoft tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 15.9.2009 tarih ve 6675 sayı ile giren yazıda bu endişe şu şekilde ifade edilmektedir:

"JCP üzerindeki dizginlenemez kontrolü ile (İcra Komiteleri, Program Yönetim Ofisi ve spec lideri yoluyla) Oracle muhtemelen, JSPA'ların ruhu veya içeriği ile çelişse de, tek taraflı lisanslama kısıtlamaları (kullanım alanı kısıtlaması gibi) getirmekten geri durmayacaktır. Dahası, satın alma sonrası Oracle, JCK'leri ticari olarak rakiplerine başka kısıtlayıcı koşullarda lisanslayabilir veya lisanslamayı tamamen reddedebilir. ... Kaçınılmaz sonuç, bu şirketlerin Java tabanlı yazılım piyasasında rekabet etme kabiliyetinin ciddi ölçüde düşeceği veya ortadan kalkacağı, bunun sonucunda da son kullanıcıların -Türkiye'dekiler dahil- sınırlı seçenek ve daha yüksek fiyatların sıkıntısını yaşayacağıdır."

540
550 Java'nın işleyişi yukarıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Belirtilmesi gereken ilk husus işlem sonucunda uygulama platform çözümleri alanında herhangi bir yoğunlaşmanın söz konusu olmadığı, işlemin Java'yı Sun'ın kontrolünden Oracle'ın kontrolüne geçireceğidir. Bir diğer husus, Microsoft'un -Java'ya alternatif bir yazılım kanalı olarak nitelendirilebilecek- uygulama platform çözümleri yazılımı ".NET"'in varlığıdır. Pazarda önemli sayıda uygulamada kullanmakta olan .NET, Java üzerinde önemli bir rekabetçi baskı oluşturmaktadır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun

09-47/1157-293

güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

560